

Rikspolisstyrelsens författnings- samling

ISSN 0347-545X

Utgivare: chefsjuristen Monica Rodrigo

Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ordningsvakter

RPSFS 2010:8
FAP 692-1

beslutade den 14 oktober 2010.

Utkom från trycket
den

Rikspolisstyrelsen föreskriver följande med stöd av 6, 9 och 10 §§ ordningsvaktförordningen (1989:589) och polislagen (1984:387) och meddelar följande allmänna råd.

Innehållsförteckning

1 kap. Författningsbestämmelser	3
2 kap. Ansökan till utbildning och om förordnande till ordningsvakt	3
3 kap. Utbildning	3
Allmänt.....	3
Fortbildning	4
Särskild utbildning	4
4 kap. Förordnande	4
5 kap. Laglydnads- och lämplighetsprövning.....	5
6 kap. Ordningsvaktens arbetsområde	7
Förordnandeområde enligt 2 § lagen (1980:578) om ordningsvakter	7
Förordnandeområde enligt 2 a eller 2 b §§ lagen (1980:578) om ordningsvakter	7
Förordnandeområde enligt 3 § (1980:578) lagen om ordningsvakter	7
Riksförordnande	8
7 kap. Ordningsvaktens åligganden	8
Upptredande	8
Sidouppgifter	8
Anmodan	9

RPSFS 2010:8	Polismans ledning.....	9
	Befogenheter.....	9
	Avrapportering.....	9
	8 kap. Avstängning och återkallelse m.m.....	10
	Återlämnande av tjänstetecken	11
	9 kap. Uniformering, funktionsbeteckning och utrustning	11
	10 kap. Undantag	12

Bilagor

Bilaga 1. Grundutbildning för ordningsvakter

Bilaga 2. Utbildning för förordnande enligt 2a eller 2b §§ lagen
(1980:578) om ordningsvakter

Bilaga 3. Utbildning i ordningshållning på arena

Bilaga 4. Uniform för ordningsvakt

Bilaga 5. Batonger som får bäras av ordningsvakt

1 kap. Författningsbestämmelser

- 1 § Bestämmelser om ordningsvakter finns i
- lagen (1980:578) om ordningsvakter,
 - ordningsvaktsförordningen (1980:589),
 - polislagen (1984:387),
 - ordningslagen (1993:1617),
 - lagen (1981:1064) om säkerhetskontroll i domstol,
 - lagen (2010:294) om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting,
 - offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),
 - lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m.,
 - lagen (1958:205) om förverkande av alkoholhaltiga drycker och
 - förordningen (1988:842) om ersättning och belöning åt den som hjälper polisen.

2 kap. Ansökan till utbildning och om förordnande till ordningsvakt

1 § Ansökan till utbildning och om förordnande till ordningsvakt ska ske på Rikspolisstyrelsens formulär *Ansökan till utbildning/förordnande till ordningsvakt* (RPS 692.1). Formuläret ska finnas på www.polisen.se.

3 kap. Utbildning

Allmänt

1 § Endast den som med hänsyn till laglydnad och övriga omständigheter är lämplig för uppdraget får antas till föreskriven utbildning för ordningsvakt. Laglydnads- och lämplighetsprövningen ska ske i enlighet med vad som sägs i 5 kap.

2 § En polismyndighet ska utbilda och förordna med stöd av 2, 2 a och b samt 3 §§ lagen (1980:578) om ordningsvakter så många ordningsvakter som det finns behov av inom polisdistriktet.

En person som med godkänt resultat genomgått Rikspolisstyrelsens utbildning för ordningsvaktsinstruktör ska ansvara för genomförandet av utbildningarna.

3 § Vid urvalet av sökanden till en ordningsvaktsutbildning ska förutom kraven på laglydnad och lämplighet hänsyn endast tas till sakliga grunder såsom den sökandes skicklighet.

4 § En föreskriven utbildning får inte omfatta fler än 50 lektionstimmar per kalendervecka och inte mer än 10 lektionstimmar per dag. I denna författning avses med en lektionstimme 45 minuter.

I de teoretiska ämnena får grupperna som undervisas bestå av högst 25 elever per lärare. I de praktiska momenten får grupperna bestå av högst 10 elever per lärare. Detta gäller dock inte vid utbildning enligt *bilaga 3*.

5 § Den som har genomgått utbildning med godkänt resultat ska få ett intyg om detta. Av utbildningsintyget ska de moment som ingått i utbildningen framgå.

6 § Om en sökande har genomgått föreskriven väktar- eller skyddsvaktsutbildning med godkänt resultat inom den senaste treårsperioden får de utbildningsmoment som innebär en upprepning av redan inhämtade kunskaper undantas från grundutbildningen för ordningsvakter.

Fortbildning

7 § Polismyndigheten ska anordna fortbildning för ordningsvakter i den utsträckning som behövs för att en ordningsvakt utan verksamhetsuppehåll ska kunna få ett nytt förordnande.

Fortbildningen ska innehålla en repetition av grundutbildningen och omfatta minst 20 lektionstimmar.

Allmänna råd

Ordningsvakten bör kallas till fortbildning tidigast sex månader innan dennes förordnande upphör att gälla.

Särskild utbildning

8 § Endast den som med godkänt resultat har genomgått en grundutbildning eller fortbildning för ordningsvakter som inte är äldre än tre år får ges tillträde till utbildning för säkerhetskontroll enligt *bilaga 2*.

9 § Endast den som med godkänt resultat har genomgått en grundutbildning eller fortbildning för ordningsvakter som inte är äldre än tre år får ges tillträde till utbildning i ordningshållning på arena enligt *bilaga 3*.

4 kap. Förordnande

1 § Endast den som i enlighet med 4 § lagen (1980:578) om ordningsvakter godkänts avseende laglydnad och lämplighet i övrigt och med godkänt resultat har genomgått grundutbildning för ordningsvakter enligt *bilaga 1* eller fortbildning får förordnas till ordningsvakt enligt 2 och 3 § lagen om ordningsvakter.

Har mer än fem år förflutit sedan en ordningsvakt med godkänt resultat genomgick den senaste grundutbildningen eller fortbildningen ska han eller hon genomgå en ny grundutbildning innan ett nytt förordnande får utfärdas.

2 § Endast den som med godkänt resultat har genomgått en grundutbildning eller fortbildning för ordningsvakter som inte är äldre än tre år och med godkänt resultat har genomgått särskild utbildning enligt *bilaga 2* får förordnas för säkerhetskontroll enligt 2 a och 2 b §§ lagen (1980:578) om ordningsvakter.

3 § Endast den som är förordnad enligt 2 § lagen (1980:578) om ordningsvakter och med godkänt resultat har genomgått särskild utbildning enligt *bilaga 3* får utföra ordningsvaktsarbete vid idrottsevenemang som av polismyndigheten bedömts vara av högriskkaraktär.

5 kap. Laglydnads- och lämplighetsprövning

1 § Av 4 § lagen (1980:578) om ordningsvakter följer att endast den får förordnas till ordningsvakt som med hänsyn till laglydnad och övriga omständigheter är lämplig för uppdraget.

Prövningen enligt 4 § lagen om ordningsvakter ska bl.a. ske genom att uppgifter hämtas in från de register som förs med stöd av lagen (1998:620) om belastningsregister och lagen (1998:621) om misstankeregister.

Utöver registerkontroll ska förordnandemyndigheten i sin bedömning även ta hänsyn till övriga tillgängliga uppgifter för att bedöma den sökandes lämplighet för uppdraget.

Laglydnadsprövning

2 § Beslut om avslag på en ansökan med anledning av bristande laglydnad ska grunda sig på en lagakraftvunnen dom, ett godkänt strafföreläggande, ett godkänt föreläggande om ordningsbot eller ett beslut om åtalsunderlåtelse enligt 20 kap. rättegångsbalken eller 16 § lagen (1964:621) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare.

Allmänna råd

Vid bedömningen av laglydnaden bör polismyndigheten ta hänsyn till brottets straffvärde, omständigheterna vid brottet och den tid som har förflutit från det att brottet begicks.

Polismyndigheten bör som huvudregel ta hänsyn endast till brott som inträffat inom de senaste fem åren. Tiden bör dock utsträckas om det är fråga om brott för vilket fängelse har utdömts som påföljd.

Om en sökande begått brott med fängelse i straffskalan bör polismyndigheten, med hänsyn till brottets karaktär och omständigheterna vid brottet, överväga att avslå ansökan. Exempel på brott som alltid bör leda till att ansökan avslås är uppsåtliga brott mot liv och hälsa, frihet och frid, tillgreppsbrott, vapen-, narkotika- och dopningsbrott, smuggling, brott mot tystnadsplikt och mutbrott.

En ansökan bör avslås även när det är fråga om flera i och för sig mindre allvarliga brott eller förseelser som inte medfört svårare påföljd än böter, men som sammantaget tyder på bristande respekt för gällande författningar.

Lämplighetsprövning

3 § Beslut om avslag på en ansökan med anledning av bristande lämplighet ska grunda sig på skäligen misstanke om brott, omhändertagande enligt lag eller annan omständighet som har betydelse vid bedömningen av

Allmänna råd

Ansökan bör avslås med hänvisning till bristande lämplighet om en person är skäligen misstänkt för brott som normalt leder till att ansökan avslås på grund av bristande laglydnad enligt 5 kap. 2 §.

Andra omständigheter som bör leda till att ansökan avslås på grund av bristande lämplighet är om sökanden vid upprepade tillfällen har varit föremål för ingripande med stöd av lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m. eller 13 § polislagen (1984:387).

En ansökan bör avslås även när det är fråga om sådana upprepade beteenden som visserligen inte har föranlett några ingripanden, men som ändå tyder på att personen är olämplig för arbetsuppgiften. Exempel på annan omständighet som kan innebära att sökanden bedöms som olämplig är om personen lider av en psykisk störning, missbrukar narkotika eller andra droger.

4 § För att vara lämplig i övrigt ska den sökande ha sådana kunskaper i svenska språket att han eller hon i tal och skrift kan antas kunna redogöra för juridiska och andra överväganden som föregått ett ingripande.

Det fordras vidare att sökanden har så god kännedom om svenska förhållanden att han eller hon har goda förutsättningar för att kunna utföra sitt uppdrag som ordningsvakt på ett rättssäkert och bra sätt.

Allmänna råd

Prövningen enligt första och andra styckena bör ske genom att sökanden genomgår motsvarande läs- och skrivprov som används i urvalet till polisutbildningen.

5 § För att vara lämplig ska den sökande ha sådan fysik som ordningsvaksarbetet ställer krav på.

Allmänna råd

Prövningen enligt 5 kap. 5 § bör ske genom att sökanden genomgår tillämpliga delar av de fysiska prov som används i urvalet till polisutbildningen.

6 § Polismyndigheten ska under grundutbildning och fortbildning pröva den sökandes lämplighet för uppdraget såsom omdömesgillhet, språkkunskaper och fysisk förmåga.

6 kap. Ordningsvaktens arbetsområde**Förordnandeområde enligt 2 § lagen (1980:578) om ordningsvakter***Allmänna råd*

Ett förordnande enligt 2 § lagen (1980:578) om ordningsvakter bör utöver objektet även anses omfatta t.ex. ingångar till lokalen, infarter till området och särskilt upplåtna parkeringsplatser.

Ett sådant förordnandeområde kan även vara flexibelt beroende på hur lång kön är till exempelvis en restaurang. En ordningsvakt kan också ingripa mot ordningsstörningar som härrör från bevakningsobjektet och som sker i dess omedelbara närhet.

Om polismyndigheten med stöd av 2 kap. 16 § ordningslagen (1993:1617) meddelat villkor om att en arrangör är skyldig att anlita ordningsvakter vid marknader eller liknande bör polismyndigheten vid behov ange områdets avgränsningar i form av en karta.

Förordnandeområde enligt 2 a eller 2 b §§ lagen (1980:578) om ordningsvakter*Allmänna råd*

Omfattningen av ett förordnande enligt 2 a § lagen (1980:578) om ordningsvakter bestäms av domstolens beslut om allmän eller särskild säkerhetskontroll enligt lagen (1981:1064) om säkerhetskontroll i domstol.

Omfattningen av ett förordnande enligt 2 b § lagen om ordningsvakter bestäms av ordförandes beslut om säkerhetskontroll enligt lagen (2010:294) om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting.

Förordnandeområde enligt 3 § (1980:578) lagen om ordningsvakter*Allmänna råd*

Innan polismyndigheten beslutar om ett förordnande med stöd av 3 § (1980:578) lagen om ordningsvakter bör följande frågor besvaras med ja.

- Finns det ett särskilt behov av ordningshållning på platsen?
För att ett särskilt behov ska föreligga krävs att platsen är utsatt för ordningsstörningar. Som underlag för denna bedömning kan läggas observationer, brottsstatistik, antalet omhändertagna personer, trygghetsmätningar m.m.
- Är det av väsentlig betydelse från allmän synpunkt med ordningshållning på platsen?
Polismyndigheten kan här beakta de berättigade krav som allmänheten, kommuner och enskilda har på att allmän ordning upprätthålls.
- Är den ordningshållning som bör utföras på platsen av sådan art att det krävs personal med särskilda befogenheter?
- Är det svårt för polismyndigheten att avdela det antal poliser som krävs för att upprätthålla allmän ordning på platsen utan att det får negativa konsekvenser för utförandet av andra mer prioriterade polisuppgifter?

Riksförordnande

1 § Av 5 § lagen (1980:578) om ordningsvakter framgår att en ordningsvakt förordnas av Rikspolisstyrelsen om tjänstgöringsområdet berör flera polisdistrikt.

Allmänna råd

Exempel på uppdrag som berör flera polisdistrikt är när ordningsvakter i syfte att upprätthålla allmän ordning följer med idrottssupportrar på bussar, tåg eller liknande på sådana resor som påbörjas i ett polisdistrikt och passerar eller avslutas i ett annat distrikt.

7 kap. Ordningsvaks åligganden

Uppträdande

1 § En ordningsvakt ska i sitt arbete uppträda på ett sätt som inger förtroende och aktning. Han eller hon ska uppträda hövligt, hänsynsfullt och med fasthet samt iaktta självbehärskning och undvika vad som kan uppfattas som utslag av ovänlighet eller småaktighet.

Sidouppgifter

2 § En ordningsvakt får utföra andra uppgifter än ordningshållning endast om sidouppgiften inte innebär att uppdraget att upprätthålla allmän ordning försummas.

Allmänna råd

Vad som sägs i 7 kap. 1-2 §§ hindrar inte att en ordningsvakt exempelvis frågar den som avser att besöka en restaurang om han eller hon har legitimation i syfte att kontrollera ålder.

Däremot bör en ordningsvakt med hänsyn till 7 kap. 1-2 §§ inte få servera alkohol eller godtyckligt selektera besökare.

Anmodan

3 § Ordningsvakt ska på begäran visa upp sitt bevis om förordnande för envar.

Bevis om förordnande behöver dock inte visas upp om begäran uppenbarligen framställs i trakasserings syfte eller om begäran inte föranleds av ordningsvaktens bevakningsuppdrag.

Identitetshandling och bevis om förordnande ska på begäran visas upp för polis och myndighet som utför tillsyn av tjänstgöringsstället

Polismans ledning

4 § Av 6 § andra meningen lagen (1980:578) om ordningsvakter följer att en ordningsvakt är skyldig att lyda en order som en polis meddelar i tjänsten.

Allmänna råd

Skyldigheten enligt 6 § lagen (1980:578) om ordningsvakter innebär inte att en ordningsvakt får beordras att utföra ordningshållning på en plats som inte omfattas av hans eller hennes förordnande. Om ett behov av ordningshållning uppstår utanför förordnandeområdet bör polismyndigheten fatta beslut enligt 3 § lagen om ordningsvakter.

5 § Ordningsvakt ska anmäla tjänstgöring till polismyndigheten i förväg.

Allmänna råd

Polismyndigheten bör med stöd av 10 § ordningsvaktsförordningen (1980:589) i lokal föreskrift ange hur sådan anmälan ska göras.

Befogenheter

6 § Bestämmelser om en ordningsvakts befogenheter att använda tvångsmedel och våld finns i

- 24 kap. 7 § och 27 kap. 4 § rättegångsbalken,
- 24 kap. 1, 2 och 5 §§ brottsbalken,
- 2 § första stycket 3 lagen (1958:205) om förverkande av alkoholhaltiga drycker,
- 14 § lagen (1964:163) om införande av brottsbalken,
- 1 och 10 §§ lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m.,
- 10 § 2 och 4, 10 a, 13, 19 och 29 §§ polislagen (1984:387) och
- 4 kap. 9 § ordningslagen (1993:1617).

Avrapportering

7 § Vid fullgörande av rapporteringskyldigheten enligt 7 § lagen (1980:578) om ordningsvakter ska en ordningsvakt skriftligen dokumentera bl.a. när han eller hon har

1. gripit med stöd av 24 kap. 7 § rättegångsbalken,
2. avvisat, avlägsnat eller omhändertagit med stöd av 13 § polislagen (1984:387),
3. omhändertagit enligt lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m.,
4. avvisat eller avlägsnat enligt 4 kap. 9 § ordningslagen (1993:1617),
5. skyddsvisiterat enligt 19 § 1 polislagen (1984:387),
6. kroppsvisiterat enligt lagen (1981:1064) om säkerhetskontroll i domstol,
7. kroppsvisiterat enligt lagen (2010:294) om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting,
8. tagit gods i beslag enligt 27 kap. 4 § rättegångsbalken,
9. tagit alkoholhaltiga drycker i beslag enligt 2 § första stycket 3 lagen (1958:205) om förverkande av alkoholhaltiga drycker m.m. eller
10. använt handfängsel enligt 29 § tredje stycket polislagen (1984:387).

Rapporteringskyldigheten enligt första stycket ska fullgöras på formulär *Rapport ordningsvakt* (RPS 692.3) och innehålla uppgifter om

- vem som har fattat beslutet om ingripandet,
- grunden för beslutet och tidpunkten när det har fattats,
- vem eller vilka som har deltagit i ingripandet,
- beslagttaget gods,
- vem eller vilka som ingripandet har riktat sig mot,
- tidpunkten för ingripandet och
- vad som i övrigt har förekommit vid ingripandet.

8 § Om en ordningsvakt gripit eller omhändertagit en person och därefter frigivit honom eller henne utan att ha kontaktat polismyndigheten ska utöver vad som anges i 7 kap. 7 § även redogöras för vilka överväganden som föregått frigivandet och varför Polisen inte kontaktats.

8 kap. Avstängning och återkallelse m.m.

1 § Bestämmelser om avstängning och återkallelse av förordnande finns i 9 § lagen (1980:578) om ordningsvakter.

Allmänna råd

Vid bedömningen av om ett förordnande ska återkallas bör polismyndigheten hämta vägledning i avgöranden med någorlunda jämförbara förhållanden som publicerats i Rikspolisstyrelsens personalansvarsnämnds verksamhetsberättelser. Polismyndigheten bör återkalla ett förordnande om personalansvarsnämnden i ett

ärende med jämförbara förhållanden har beslutat att anställningen ska upphöra för en polis.

Vid fråga om avstängning enligt 9 § lagen om ordningsvakter då ordningsvakt är skäligen misstänkt för sådana brott som anges i 5 kap. 2 § bör, oaktat att en laga kraftvunnen dom inte föreligger, avstängning av ordningsvakt ske med hänvisning till bristande lämplighet.

Återkallelse eller avstängning kan dessutom ske när särskilda skäl finns. Sådana skäl kan vara att ordningsvakten utan giltig anledning vägrat att åta sig uppdrag för polismyndigheten, vägrat lyda order från polis, på annat sätt uppenbart åsidosatt sina åligganden enligt denna eller andra författningar eller på annat sätt brister i skicklighet.

Andra återkallelsegrunder kan vara att det särskilda behov som föranlett utfärdandet av förordnandet har upphört.

Återlämnande av tjänstetecken

2 § När ett förordnande upphör eller återkallas, samt då en ordningsvakt stängts av från sitt arbete, är ordningsvakten skyldig att omedelbart överlämna emblem och funktionsbeteckning av metall till förordnandemyndigheten.

Att beviset om förordnande ska överlämnas till polismyndigheten i sådana fall framgår av 3 § ordningsvaktsförordningen (1980:589).

9 kap. Uniformering, funktionsbeteckning och utrustning

1 § En ordningsvakt ska bära den uniform som föreskrivs enligt *bilaga 4*.

2 § En ordningsvakt ska vara utrustad med handfängsel. Handfängsel ska vara av den typ i metall som polismyndigheterna tilldelar poliser.

Under ledning av och i samverkan med polis får dock ordningsvakt använda andra varianter av handfängsel om dessa tilldelats av polisen vid särskilda insatser.

Allmänna råd

Med särskilda insatser avses exempelvis att polismyndigheten bedömt att en högre risk föreligger vid ett evenemang där ordningsvakter samverkar med polisen.

3 § En ordningsvakt får endast bära och använda sådan batong som anges i *bilaga 5*.

4 § Polismyndigheten får medge en ordningsvakt rätt att använda hund i arbetet.

En ordningsvakt får medges rätt att använda hund endast om han eller hon med godkänt resultat har genomgått sådan hundförarutbildning som föreskrivs i Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (FAP 579-2) till lagen (1974:191) och förordningen (1989:149) om bevakningsföretag

och hunden har prövats och godkänts i den ordning som anges i nämnda föreskrifter och allmänna råd.

Polismyndigheten ska anteckna ett medgivande i beviset om förordnandet.

5 § Polismyndigheten får medge en ordningsvakt rätt att bära skjutvapen i arbetet om

- det finns synnerliga skäl och
- han eller hon med godkänt resultat har genomgått sådan utbildning som anges i Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (FAP 579-2) till lagen (1974:191) och förordningen (1989:149) om bevakningsföretag.

Polismyndigheten ska anteckna ett medgivande i beviset om förordnandet.

Allmänna råd

Synnerliga skäl bör anses finnas vid bevakning av objekt som det finns en konkret hotbild emot eller vid bevakning av ambassader.

6 § En ordningsvakt får inte använda andra hjälpmedel avsedda för våldsanvändning än de som nämns i 9 kap. 2-5 §§.

7 § Ordningsvakt får bära skyddshjälm efter beslut av polismyndighet eller när förhållandena så kräver.

Hjälmen ska vara blå och av den typ som polismyndigheterna tilldelar poliser.

8 § Polismyndigheten ska kontrollera att rätt uniform och utrustning används.

10 kap. Undantag

1 § Rikspolisstyrelsen får om särskilda skäl finns efter ansökan medge undantag från bestämmelserna i denna författning.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

1. Denna författning träder ikraft den 1 december 2010, då Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (RPSFS 2003:10, FAP 692-1) om ordningsvakter, ska upphöra att gälla.

2. Med undantag från 4 kap. 2 § får polismyndighet fram till den 1 december 2011 förordna ordningsvakt enligt 2 a och 2 b §§ lagen (1980:578) om ordningsvakter utan att han eller hon genomgått föreskriven utbildning enligt *bilaga 2*.

3. Med undantag från 4 kap. 3 § får ordningsvakt utan att han eller hon genomgått föreskriven utbildning enligt *bilaga 3* fram till den 1 december 2011 utföra ordningshållning vid idrottsevenemang som av polismyndigheten bedömts vara av högriskkaraktär.

4. Med undantag från 9 kap. 1 § får den som var behörig att arbeta som ordningsvakt den 1 december 2010 fram till den 1 december 2012 i ordningsvaktstjänst bära sådan uniform, skyddsbeklädnad eller lämplig civil klädsel samt emblem och funktionsbeteckningar enligt vad som sägs i 11 §

Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (RPSFS 2003:10, FAP 692-1) om ordningsvakter.

5. Med undantag från 9 kap. 1 § får den som inte var behörig att arbeta som ordningsvakt den 1 december 2010 fram till den 1 december 2011 i ordningsvaktstjänst bära bevakningsföretagets uniform eller lämplig civil klädsel enligt 11 § Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (RPSFS 2003:10, FAP 692-1) om ordningsvakter.

På Rikspolisstyrelsens vägnar

BENGT SVENSON

Lars Sjöberg
(Rättsavdelningen)

Grundutbildning för ordningsvakter

80 timmar

Ämne	Yrkesetik
Innehåll	- Värderingar och människosyn. - Begreppsdefinitioner och etik samt moral.
Mål	Deltagaren ska efter utbildningen ha fått en god yrkesetisk grund att utgå ifrån i sitt ordningsvaktsarbete. Deltagaren ska kunna föra en diskussion som visar att han eller hon kan reflektera över de etiska och moraliska aspekterna i ett uppställt dilemma
Genomförande	Målet ska uppnås genom att i diskussioner och rollspel analysera situationer som bygger på verkliga händelser. Ämnet bör ledas av handledare i bastaktik eller annan relevant kompetens.
Beräknad tid	6 timmar
Ämne	Juridik
Innehåll	<ul style="list-style-type: none"> - Europakonventionen och regeringsformen. - Rättegångsbalken. - Brottsbalken och relevant specialstraffrättslig lagstiftning. - Lagen (1980:578) om ordningsvakter. - Ordningsvaktsförordningen (1980:589). - Polislagen (1984:387). - Ordninglagen (1993:1617). - Lagen (1981:1064) om säkerhetskontroll i domstol. - Lagen (2010:294) om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting. - Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). - Lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m. - Lagen (1958:205) om förverkande av alkoholhaltiga drycker. - Förordningen (1988:842) om ersättning och belöning åt den som hjälper polisen. - Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om

ordningsvakter (RPSFS 2010:08, FAP 692-1).

Mål Deltagaren ska efter genomförd utbildning kunna redogöra för

- behovs- och proportionalitetsprinciperna samt
- vilka regler som styr ordningsvaktens brukande av våld.

Deltagaren ska också kunna redogöra för under vilka omständigheter en ordningsvakt

- kan omhänderta en person,
- har rätt att gripa en person och
- i övrigt ha sådana juridiska kunskaper att han eller hon på ett fullgott sätt kan tillämpa de regler som styr en ordningsvaks arbete.

Genomförande De nödvändiga juridiska kunskaperna ska inhämtas dels genom problembaserad inläring och undervisning, dels genom seminariediskussioner med utgångspunkt från verklighetsbaserade händelser.
Ämnet ska ledas av en person med minst 15 poäng i juridik eller motsvarande, t.ex. genomgången polisprogram vid Polishögskolan.

Beräknad tid 20 timmar

Ämne Polisens arbetsledning, arbetsmiljö samt risk- och hotbildsanalys

Innehåll

- Polisens arbetsledning enligt 6 § ordningsvaktförordningen (1980:589).
- Information om relevanta delar av arbetsmiljölagen (1977:1160) med betoning på 3 kap. 7 d och e §§.

Mål Efter genomgången utbildning ska deltagaren ha kunskap om vad polismans ledning innebär både i fråga om arbetsledning och arbetsgivaransvar samt ansvarsfördelning i arbetsmiljöarbetet vid gemensamma arbetsställen.

Genomförande Målet ska uppnås genom teoretisk undervisning.

Beräknad tid 2 timmar

Ämne Akutsjukvård

Innehåll	<ul style="list-style-type: none"> - LABC (livshotande läge, andning, blödning och chock). - Hjärt- och lungräddning.
Mål	Efter genomgången utbildning ska deltagarna kunna ge första hjälpen.
Genomförande	Målet ska uppnås genom teori och praktiska övningar. Ämnet ska ledas av en legitimerad sjuksköterska eller annan person med motsvarande kunskap i ämnet.
Beräknad tid	6 timmar
Ämne	Droger
Innehåll	<ul style="list-style-type: none"> - Svensk narkotikapolitik. - Preparatkännedom. - Symptom.
Mål	Deltagaren ska efter utbildningen ha fått en övergripande kunskap om svensk narkotikapolitik, hur de vanligaste förekommande drogerna ser ut och symptom på påverkan av dessa.
Genomförande	Målet ska uppnås genom teoretisk undervisning. De vanligaste narkotikapreparaten, eller bilder på dem, ska förevisas.
Beräknad tid	2 timmar
Ämne	Olaga diskriminering och mänskliga beteenden
Innehåll	<ul style="list-style-type: none"> - 16 kap. 9 § brottsbalken m.m. - Diskrimineringslagen (2008:567).
Mål	Deltagarna ska efter utbildningen ha kunskap om vad som avses med olaga diskriminering och de värderingar som denna lagstiftning och diskrimineringslagen bygger på. De ska också ha fått en övergripande kunskap om olika mänskliga beteenden och dessas eventuella betydelse vid ingripanden.
Genomförande	Genom problembaserad inläring, undervisning och diskussioner utifrån rättsfall ska relevanta delar av diskrimineringslagen och brottet olaga diskriminering analyseras. Dessutom ska de skillnader belysas i tankesätt och beteende som kan ha sin grund i människors

trosoberkännelse, nationella eller etniska ursprung.

Beräknad tid 4 timmar

Ämne **Konflikthantering och självskydd**

Innehåll

- Konflikthantering och annan yrkespsykologi.
- Säkerhetstänkande.
- Greppteknik.
- Användande av utrustning bl.a. batong och handfängsel.
- Rollspel.

Mål

Deltagaren ska efter genomförd utbildning kunna

- redogöra för beskrivningsmodellen konflikttrappan,
- ge praktiska exempel på hur man vid ingripanden kan undvika beteenden som motsvaras av trappans steg 3,4 och 6,
- redogöra för vad som kännetecknar ett aktivt lyssnande,
- redogöra för minst tre konfliktreducerande strategier,
- genomföra utlärda grepptekniker korrekt och
- i ett scenario uppvisa ett säkerhetsmässigt beteende genom att tillämpa lämplig placering, avstånd, kommunikation m.m.

Genomförande Med utgångspunkt i Rikspolisstyrelsens handbok i självskydd ska lämpliga metoder läras ut både i teori och praktik. Momentet självskydd ska ledas av en person som med godkänt resultat genomgått Rikspolisstyrelsens instruktörsutbildning i konflikthantering och självskydd.

Beräknad tid 14 timmar

Ämne **Expanderbar batong**

Innehåll

- Grundställning.
- Högt och lågt utslag.
- Ihopslag.
- Färdigställning.
- Forehand- och backhandsslag.
- Blockering.
- Medicinska risker.

Mål	Deltagaren ska efter utbildningen ha god <ul style="list-style-type: none"> - färdighet i att använda expanderbar batong och - kunskap om de medicinska risker som kan följa med detta.
Genomförande	Förflyttningsövningar och händelsestyrda övningar ska ingå som metod. Kursen ska avslutas med kunskapskontroll i form av tillämpad övning. Ämnet Expanderbar batong ska i den praktiska delen ledas av en person som med godkänt resultat genomgått Rikspolisstyrelsens instruktörsutbildning i konflikthantering.
Beräknad tid	8 timmar
Ämne	Problemoriterat ordningsvaksarbete
Innehåll	<ul style="list-style-type: none"> - Social brottsprevention. - Situationell brottsprevention. - Polisens problemorienterade arbete.
Mål	Deltagaren ska förstå vad problemorienterat arbete är och känna till de grunder som denna arbetsform bygger på.
Genomförande	Målet bör nås genom undervisning och diskussioner om hur man i praktiken kan förebygga oordning och brott.
Beräknad tid	2 timmar
Ämne	Brand
Innehåll	<ul style="list-style-type: none"> - Brandförlopp. - Släckteknik. - Släckmedel. - Brandsyn.
Mål	Deltagaren ska efter utbildningen ha kunskap om hur bränder kan förebyggas och hur man vidtar primära brandbekämpande åtgärder.
Genomförande	Målet ska uppnås genom teoretisk undervisning och genom att deltagarna praktiskt får öva att släcka en brand samt leda en utrymning av en eldhärjad lokal. Ämnet bör ledas av en representant från kommunens räddningskår.
Beräknad tid	8 timmar

Ämne	Samhällsorientering
Innehåll	<ul style="list-style-type: none">- Polisens organisation.- Ordningsvaktens roll och förpliktelser gentemot Polisen.
Mål	Deltagaren ska efter utbildningen ha fått en övergripande kunskap om rättsväsendet i allmänhet och om Polisens och ordningsvaktens roll i samhället i synnerhet.
Genomförande	Målet ska nås genom diskussioner och teoretisk undervisning.
Beräknad tid	2 timmar
Ämne	Skriftligt och praktiskt prov
Genomförande	Deltagaren ska för att bli godkänd klara såväl ett skriftligt som ett praktiskt prov. Det praktiska provet bör utföras i form av ett rollspel där deltagaren på ett lämpligt sätt ska lösa en konstruerad konfliktsituation.
Beräknad tid	6 timmar

Utbildning för förordnande enligt 2 a och 2 b §§ lagen (1980:578) om ordningsvakter

16 lektionstimmar

Endast den som har en grundutbildning eller fortbildning för ordningsvakt som inte är äldre än tre år får ges tillträde till utbildningen.

Ämne	Introduktion och samverkan
Innehåll	Övergripande om arbetet med säkerhetskontroller och definitioner samt begrepp.
Mål	Deltagaren ska efter utbildningen ha fått en god grund att utgå ifrån i sitt arbete med säkerhetskontroll.
Genomförande	Målet ska uppnås genom teoretisk undervisning.
Beräknad tid	2 timmar
Ämne	Juridik
Innehåll	<ul style="list-style-type: none"> - Rättegångsbalken. - Brottsbalken och relevant specialstraffrättslig lagstiftning. - Polislagen (1984:387). - Lagen (1981:1064) om säkerhetskontroll i domstol. - Lagen (2010:294) om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting. - Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (RPSFS 2010:08, FAP 692-1) om ordningsvakter.
Mål	Deltagaren ska efter utbildningen ha sådana juridiska kunskaper att han eller hon på ett fullgott sätt kan tillämpa de regler som styr en ordningsvakts arbete med säkerhetskontroll.
Genomförande	De nödvändiga juridiska kunskaperna ska inhämtas dels genom repetition av de kunskaper deltagaren redan besitter, dels genom teoretisk undervisning och seminariediskussioner om de regler som särskilt gäller vid säkerhetskontroll.

Beräknad tid	6 timmar
Ämne	Teknisk utrustning
Innehåll	<ul style="list-style-type: none"> - Introduktion till hur larmbågar och handhållna detektorer ska hanteras och - bemötande, uppförande och genomförande.
Mål	Efter genomgången utbildning ska deltagaren förstå hur den tekniska utrustningen ska hanteras i säkerhetskontroll och kunna förklara både åtgärden samt vilka regler som gäller för den som blir kontrollerad.
Genomförande	Målet ska uppnås genom teoretisk undervisning. Den del av ämnet som avser bemötandefrågor ska ledas av en person som är handledare i bastaktik, instruktör i konflikthantering och självskydd eller en person med minst motsvarande kompetensnivå som väl kan företräda och förmedla Polisens värdegrund.
Beräknad tid	2 timmar
Ämne	Arbetsmiljö
Innehåll	<ul style="list-style-type: none"> - Information om relevanta delar av arbetsmiljölagen (1977:1160) med betoning på 3 kap. 7 d och e §§.
Mål	Efter genomgången utbildning ska deltagaren ha kunskap om vad polismans ledning innebär både i fråga om arbetsledning och arbetsgivaransvar samt ansvarsfördelning i arbetsmiljöarbetet vid gemensamma arbetsställen.
Genomförande	Målet ska uppnås genom teoretisk undervisning.
Beräknad tid	1 timme
Ämne	Praktisk övning och prov
Innehåll	<p>Övning och prov ska omfatta</p> <ul style="list-style-type: none"> - taktiskt uppträdande vid säkerhetskontroll, - samverkan och kontakt med polis, - överlämnande av person eller gods till polis och - avrapportering.

RPSFS 2010:8

Mål

Deltagaren ska efter utbildningen på ett korrekt, rättsenligt och säkert sätt kunna utföra säkerhetskontroll.

Genomförande

Målet ska uppnås genom praktiska övningar samt ett skriftligt prov. Polismyndigheten ska göra en sammanfattande bedömning av om deltagaren har nått målet och ska godkännas.

Beräknad tid

5 timmar

Utbildning i ordningshållning på arena

30 lektionstimmar

För tillträde till utbildningen krävs att sökanden har en grundutbildning eller fortbildning för ordningsvakt som inte är äldre än tre år.

Ämne	Introduktion och samverkan
Innehåll	Övergripande om arbetet på arenor och definitioner och begrepp.
Mål	Deltagaren ska efter utbildningen ha fått en god grund att utgå ifrån i sitt arbete med arenabevakning.
Genomförande	Målet ska uppnås genom teoretisk undervisning.
Beräknad tid	1 timme
Ämne	Polisens arbetsledning, arbetsmiljö samt risk- och hotbildsanalys
Innehåll	<ul style="list-style-type: none"> - Polisens arbetsledning enligt 6 § ordningsvaktsförordningen (1980:589). - Information om relevanta delar av arbetsmiljölagen (1977:1160) med betoning på 3 kap. 7 d och e §§.
Mål	Efter genomgången utbildning ska deltagaren ha kunskap om vad polismans ledning innebär både i fråga om arbetsledning och arbetsgivaransvar samt ansvarsfördelning i arbetsmiljöarbetet vid gemensamma arbetsställen.
Genomförande	Målet ska uppnås genom teoretisk undervisning.
Beräknad tid	1 timme
Ämne	Juridik
Innehåll	<ul style="list-style-type: none"> - Rättegångsbalken. - Brottsbalken och relevant specialstraffrättslig lagstiftning. - Polislagen (1984:387).

- Lag (2005:321) om tillträdesförbud vid idrottsarrangemang.
- Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (RPSFS 2010:08, FAP 692-1) om ordningsvakter.

Mål	Deltagaren ska efter utbildningen ha sådana juridiska kunskaper att han eller hon på ett fullgott sätt kan tillämpa de regler som styr en ordningsvaks arbete på arena.
Genomförande	De nödvändiga juridiska kunskaperna ska inhämtas genom teoretisk undervisning och seminariediskussioner. Kursen ska omfatta relevanta rättsfall som underlag för seminariediskussionerna.
Beräknad tid	6 timmar
Ämne	Introduktion till konfliktreducerande metoder
Innehåll	Metoder, definitioner och begrepp.
Mål	Deltagarna ska efter utbildningen ha fått en god kännedom om de arbetsmetoder, definitioner och begrepp som polisen använder vid arenabevakning.
Genomförande	Målet ska uppnås genom teoretisk undervisning. Utbildningen ska ledas av en instruktör behörig att utbilda enligt bastaktik 2 eller motsvarande.
Beräknad tid	4 timmar
Ämne	Konfliktreducerande strategier
Innehåll	Konfliktreducerande strategier och metoder vid arbete med folksamlingar enligt polisens särskilda polistaktik och bastaktik 2.
Mål	Deltagaren ska <ul style="list-style-type: none"> - kunna redogöra för de grundläggande konfliktreducerande principerna, - under scenarioövningar visa prov på förmåga att arbeta i grupp och - som deltagare i grupp kunna genomföra korrekta frihetsberövanden både under lugna förhållanden och akuta situationer och vid dessa tillfällen visa prov på kommunikativ förmåga och tempoväxling.
Genomförande	Teoretisk och praktisk undervisning. Polismyndigheten bör

om möjligt genomföra den praktiska delen på arena eller motsvarande. Utbildningen ska ledas av instruktör i bastaktik 2 eller särskild polistaktik.

Beräknad tid	10 timmar
Ämne	Praktiska övningar
Innehåll	Tillämpade bastaktiska och konfliktreducerande metoder.
Mål	Deltagaren ska efter utbildningen ha givits relevanta kunskaper för att flexibelt och i grupp kunna tillämpa bastaktiska och konfliktreducerande metoder vid arbete med folksamlingar. Övningarna ska anpassas efter ordningsvaktens roll och främst utveckla ordningsvaktens arbete med att förebygga ordningsstörningar.
Genomförande	Teoretisk och praktisk undervisning. Polismyndigheten bör genomföra den praktiska delen på arena eller motsvarande. Utbildningen ska ledas av en instruktör i bastaktik 2 eller särskild polistaktik.
Beräknad tid	8 timmar

Uniform för ordningsvakt

Endast de färger som föreskrivs i denna bilaga är tillåtna för ordningsvaks uniform m.m. om inte annat anges.

- Med blå i denna bilaga avses blå enligt NCS¹ 7015-R90B.
- Med ljusblå i denna bilaga avses ljusblå enligt NCS 2142-R83B.
- Med blå i denna bilaga för vapensköld på ärmblem avses blå enligt NCS S 3560-R80B.
- Med gul i denna bilaga för funktionsbeteckning, ärmblem och fyrkantssnöre på båtmössa avses gul enligt NCS S 1060-Y10R.
- För svart i denna bilaga anges ingen kod.

¹ Natural Colour System, www.ncscolour.com.

<i>Tjänstetecken</i>	<i>Bärandeföreskrift</i>	<i>Beskrivning</i>
Funktionsbeteckning, bröst.	Bäres fast monterat på plaggets vänstra bröst. Inga andra funktionsbeteckningar är tillåtna att kombinera med denna.	ORDNINGSVAKT, Svart botten med gul text, maximalt yttermått 110 x 33 mm. Broderat i gult och svart. Se bild 1 och 2.

Bild 1

Bild 2

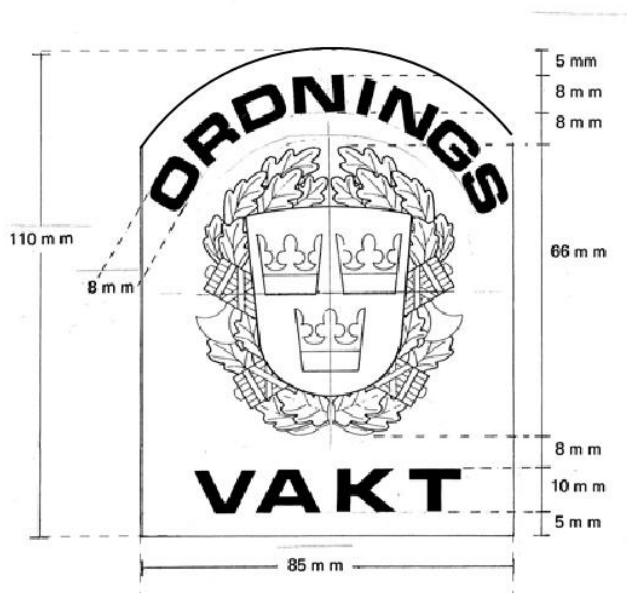

<i>Tjänstetecken</i>	<i>Bärandeföreskrift</i>	<i>Beskrivning</i>
Funktionsbeteckning, rygg.	På kostym får funktionsbeteckning rygg finnas. På övriga överdelar som bäres med ryggen synlig ska funktionsbeteckning rygg vara fast monterad.	ORDNINGSVAKT, väl synligt centrerat på ryggens bredaste punkt. Maximalt yttermått 340 x 130 mm, typsnitt Arial Narrow, bold. Ska vara reflekterande. Se bild 3.

<i>Tjänstetecken mm.</i>	<i>Bärandeföreskrift</i>	<i>Beskrivning</i>
Knappar, plast	Där så erfordras.	I plaggets färg.
Knappar, tryckknappar	Där så erfordras.	Blå, svart eller oxiderad metall.
Knappar, guldfärgade	Ska finnas på skjortors ficklock och manschetter, dock utan logotyper.	Guldfärgade.
Namnhållare	Monterat på höger bröst enligt föreskriften. Namnbricka får bäras i hållaren.	Passande hålla med innermått 80 x 35 mm.
Ärmblem	Ärmblemet bäres fast monterat på plaggets ärmar. Placering centrerat 50 mm nedanför ärmkullen.	ORDNINGSVAKT, rektangulärt märke med böjd övre kant på svart botten bestående av en sköld med lilla riksvapnet lagd över två korsande fasces vilande på eklöv. Ovanför skölden texten ORDNINGS och under skölden texten VAKT med gul text. Broderat i gult, svart och blått garn. Se bild 4.

Bild 4

<i>Tjänstetecken</i>	<i>Bärandeföreskrift</i>	<i>Beskrivning</i>
Kostymemblem	Kostymemblem ska bäras fast monterat på kostym, 10 mm nedanför funktionsbeteckning bröst.	Samma som ärmemblem. Se bild 4.
Företagsemblem	10 mm nedanför ärmemblem ska, i förekommande fall, bevakningsföretagets logotyp finnas. Valfria färger. Inga andra emblem är tillåtna.	Maximalt mått av 90 x 45 mm.

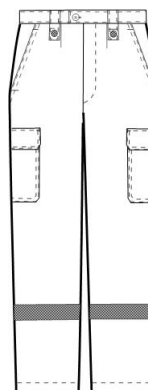
<i>Uniformsplagg</i>	<i>Bärandeföreskrift</i>	<i>Beskrivning</i>
Byxa	Får bäras vid all tjänstgöring.	Blå. Rak klassiskt byxa. Hällor utformas och placeras på ett ergonomiskt riktigt sätt. Får ha benfickor. Se bild 5.

Bild 5

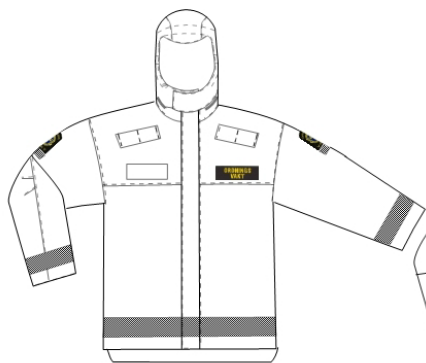
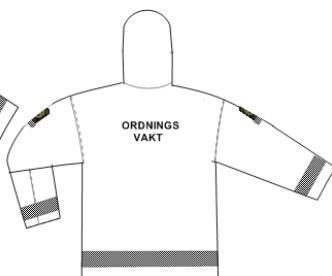
<i>Uniformsplagg</i>	<i>Bärandeföreskrift</i>	<i>Beskrivning</i>
Byxa	Får bäras vid all tjänstgöring.	Blå. Rak byxa med benfickor. 200 mm från fällens nedkant ska finnas 50 mm breda reflexband. Hällor utformas och placeras på ett ergonomiskt riktigt sätt. Får vara försedda med s.k. snörlås i nedkant. Se bild 6.

Bild 6

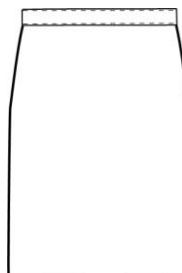
<i>Uniformsplagg</i>	<i>Bärandeföreskrift</i>	<i>Beskrivning</i>
Bälte	Får bäras vid all tjänstgöring.	Svart med svarta bäranordningar.
Halsduk	Får bäras vid all tjänstgöring.	Blå.
Handskar	Får bäras vid all tjänstgöring.	Svarta. Handskar som ger extra skydd mot stick- och skärskador får bäras. Handskar får ej vara förstärkta över knogarna.
Jacka	Får bäras vid all tjänstgöring.	Blå. Fast monterade ärmblem, funktionsbeteckning och namnhållare. 50

	<p>mm från fällens nederkant ska finnas 50 mm breda reflexer både på ärm och bål. Placering av fickor får inte påverka placering av funktionsbeteckningar. Jackan måste som minimum nå ned till höften men får inte vara längre än till precis nedanför knäet. Huva får finnas och får vara avtagbar. Se bild 7 och 8.</p>
--	--

Bild 7Bild 8

<i>Uniformsplagg</i>	<i>Bärandeföreskrift</i>	<i>Beskrivning</i>
Kjol	Får bäras vid all tjänstgöring.	Blå. Eventuella fickor och hållor placeras på ett ergonomiskt riktigt sätt. Ska sträcka sig nedanför knäet. Se bild 9.

Bild 9

<i>Uniformsplagg</i>	<i>Bärandeföreskrift</i>	<i>Beskrivning</i>
Kostym	Får bäras vid all tjänstgöring i kombination med föreskriven skjorta och slips.	Blå kavaj med fast monterade ärmblem, funktionsbeteckning och namnhållare. Placering av fickor får inte påverka placering av funktionsbeteckningar. Blå byxa, rak med eller utan benfickor.
Kängor	Får bäras vid all tjänstgöring, skaft får endast synas vid bärande av föreskriven overall.	Svarta.
Livrem	Får bäras vid all tjänstgöring.	Svart.

<i>Uniformsplagg</i>	<i>Bärandeföreskrift</i>	<i>Beskrivning</i>
Mössa	Får bäras till kostym. Ska bäras vid all övrig tjänstgöring utomhus utom då annan föreskriven mössa bäres.	Blå, kepsmodell. Ska vara försedd med mössemblem. Se bild 10.

Bild 10

<i>Uniformsplagg</i>	<i>Bärandeföreskrift</i>	<i>Beskrivning</i>
Mössa	Får bäras till kostym. Ska bäras vid all övrig tjänstgöring utomhus utom då annan föreskriven mössa bäres.	Blå, båtmössa. Ska vara försedd med mössemblem och gult fyrkantssnöre. Se bild 11.

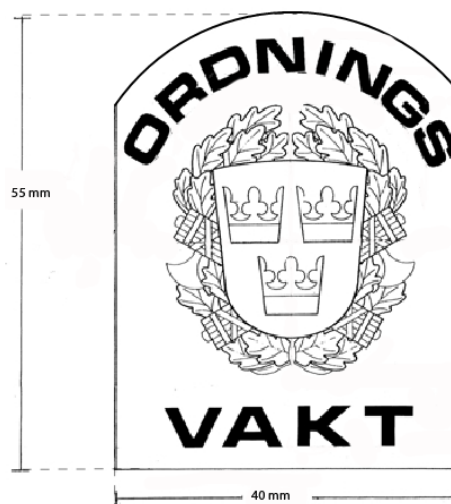
Bild 11

<i>Uniformsplagg</i>	<i>Bärandeföreskrift</i>	<i>Beskrivning</i>
Mössa, vinter	Får bäras vid all tjänstgöring utomhus.	Blå, kepsmodell. Ska vara försedd med mössemblem. Får vara fodrad. Se bild 12.

Bild 12

<i>Tjänstetecken</i>	<i>Bärandeföreskrift</i>	<i>Beskrivning</i>
Mössemblem	Mössemblemet ska vara fast monterat rakt fram på mössan.	ORDNINGSVAKT, rektangulärt märke med böjd övre kant på svart botten bestående av en sköld med lilla riksvapnet lagd över två korsande fasces vilande på eklöv. Höjd 55 mm, bredd 40 mm. Ovanför skölden texten ORDNINGS och under skölden texten VAKT med gul text. Broderat i gult, svart och blått garn. Se bild 13.

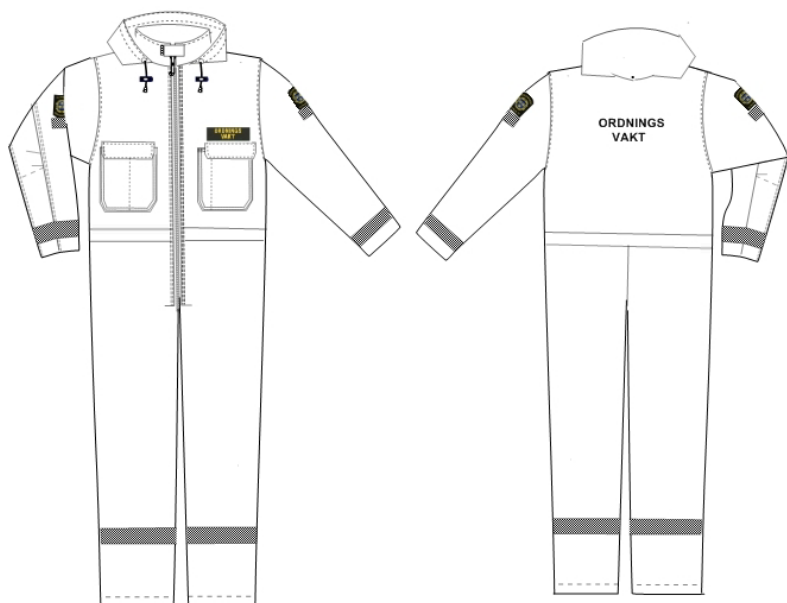
Bild 13

<i>Uniformsplagg</i>	<i>Bärandeföreskrift</i>	<i>Beskrivning</i>
Overall	Får bäras vid all tjänstgöring.	Blå. Fast monterade ärmblem, funktionsbeteckning och namnhållare. 50 mm från fällens nederkant på ärm ska finnas 50 mm breda reflexer. 200 mm från byxfällens nederkant ska motsvarande reflexband finnas. Placering av fickor får inte påverka placering av funktionsbeteckningar. Får vara försedda med s k snörlås. Se bild 14 och 15.

Bild 14

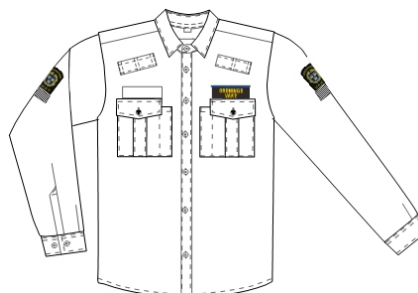
Bild 15

<i>Uniformsplagg</i>	<i>Bärandeföreskrift</i>	<i>Beskrivning</i>
Skjorta, kortärmad	Får bäras vid all tjänstgöring. Skjortan får bäras med översta knappen uppknäppt, dock ej i kombination med kostym.	Ljusblå. Fast monterade ärmblem, funktionsbeteckning och namnhållare. Placering av fickor får inte påverka placering av funktionsbeteckningar. Se bild 16.

Bild 16

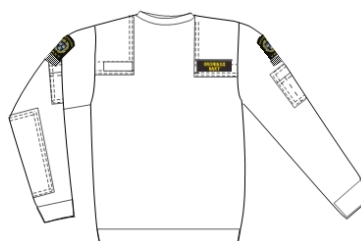
<i>Uniformsplagg</i>	<i>Bärandeföreskrift</i>	<i>Beskrivning</i>
Skjorta, långärmad	Får bäras vid all tjänstgöring tillsammans med slips.	Ljusblå. Fast monterade ärmblem, funktionsbeteckning och namnhållare. Placering av fickor får inte påverka placering av funktionsbeteckningar. Se bild 17.

Bild 17

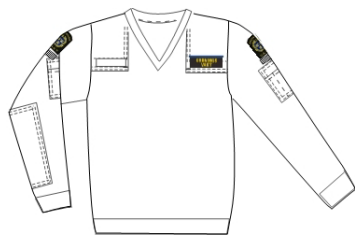
<i>Uniformsplagg</i>	<i>Bärandeföreskrift</i>	<i>Beskrivning</i>
Skor	Får bäras vid all tjänstgöring.	Svarta. Högst 5 cm klack.
Slips	Får bäras i kombination med skjorta.	Blå. Ska vara försedd med säkerhetslösning för att minska strypningsrisk.
Slipshållare	Får bäras i kombination med slips (fästes mellan andra och tredje knappen uppifrån, kragknappen oräknad).	Guldfärgade. Tillåtna dekorationer är lilla riksvapnet eller anställningsföretagets logotyp, maximalt mått 60 x 10 mm.
Strumpor	Får bäras vid all tjänstgöring.	Enfärgade svarta eller mörkblå. Ska täcka anklarna.
Strumpor	Bärs till kjol.	Enfärgade hudfärgade strumpor.
Stövlar, gummi	Får bäras då så erfordras.	Svarta.
Stövlar	Får bäras i kombination till kjol.	Enfärgade svarta. Får ha högst 5 cm klack och ska ej vara högre än till knäet.

<i>Uniformsplagg</i>	<i>Bärandeföreskrift</i>	<i>Beskrivning</i>
Tröja, O-ringad	Får bäras vid all tjänstgöring.	Blå. Fast monterade ärmblem, funktionsbeteckning och namnhållare. Rund halsringning. Slätstickad tröja med förstärkningar i vävt material på axlar och armbågar. Placering av fickor får inte påverka placering av funktionsbeteckningar. Se bild 18.

Bild 18

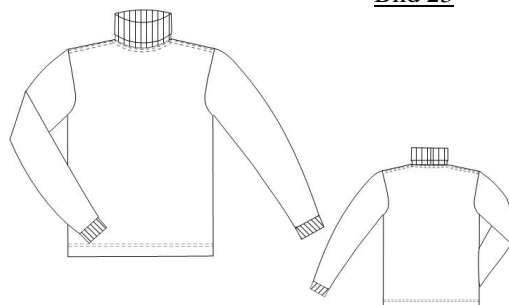
<i>Uniformsplagg</i>	<i>Bärandeföreskrift</i>	<i>Beskrivning</i>
Tröja, V-ringad	Får bäras vid all tjänstgöring.	Blå. Fast monterade ärmblem, funktionsbeteckning och namnhållare. V-ringad halsringning. Slätstickad tröja med förstärkningar i vävt material på axlar och armbågar. Placering av fickor får inte påverka placering av funktionsbeteckningar. Se bild 19.

Bild 19

<i>Uniformsplagg</i>	<i>Bärandeföreskrift</i>	<i>Beskrivning</i>
Tröja, piké	Får bäras vid all tjänstgöring.	Blå. Fast monterade ärmblem, funktionsbeteckning och namnhållare. Trikåtröja med stickad krage. Se bild 20 och 21.

Bild 20Bild 21

<i>Uniformsplagg</i>	<i>Bärandeföreskrift</i>	<i>Beskrivning</i>
Tröja, polo	Får bäras vid all tjänstgöring, dock ej som yttersta plagg. Får ej bäras i kombination med skjorta.	Blå. Slätstickad med dubbelvikt krage. Se bild 22 och 23.

Bild 22Bild 23

<i>Uniformsplagg</i>	<i>Bärandeföreskrift</i>	<i>Beskrivning</i>
Tröja, T-shirt	Får bäras vid all tjänstgöring, dock ej som yttersta plagg. Får ej bäras synlig i kombination med skjorta.	Blå. Slätstickad. Se bild 24.

Bild 24

<i>Uniformsplagg</i>	<i>Bärandeföreskrift</i>	<i>Beskrivning</i>
Varselväst	Får bäras vid all tjänstgöring. Ska bäras vid tjänstgöring som kräver synlighet enligt EN 471 klass 2 eller då polismyndighet givit order om att varselväst ska bäras.	Fluorescerande gul väst med reflexer. ORDNINGSVAKT tryckt i reflekterande material på blå botten fram- och baktill på plagget. Se bild 26 och 27.

Bild 26

Bild 27

<i>Uniformsplagg</i>	<i>Bärandeföreskrift</i>	<i>Beskrivning</i>
Varseljacketta	Får bäras vid all tjänstgöring. Ska bäras vid tjänstgöring som kräver synlighet enligt EN 471 klass 3 (exempelvis trafiksituationer och på spår område) eller då polismyndighet givit order om att varseljacketta ska bäras.	Fast monterade ärmblem. Fluorescerande gul väst med reflexer. ORDNINGS-VAKT tryckt i reflekterande material på blå botten fram- och baktill på plagget. Se bild 28 och 29.

Bild 28

Bild 29

Batonger som får bäras av ordningsvakt

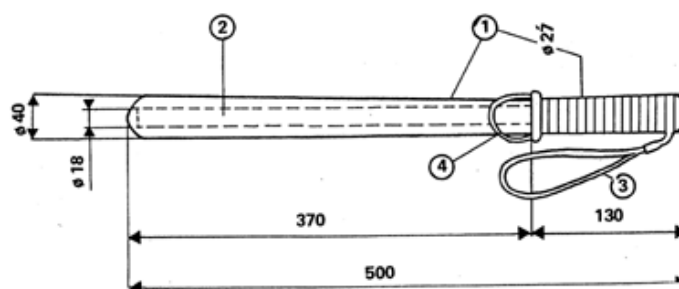
Batonger som uppfyller kraven i avsnitt 1 och 2 får bäras av ordningsvakt som genomgått föreskriven utbildning för detta.

1. Teknisk beskrivning av gummibatong för ordningsvakt

Ordningsvakt får när han eller hon tjänstgör endast bära och använda gummibatong med egenskaper enligt följande.

Färg: svart

Format:

Material:

1. Gummi – homogent utan blåsor
för handtaget: svart yt- eller genomfärgat naturgummi hårdhetsgrad 70–75 grader IRH
för övrigt: svart naturgummi, hårdhetsgrad ca 60 grader IRH.
2. Stålrör, härdat: SIS 142225, 18 dy X 1 mm.
Stålröret ska vara koncentriskt belagt med gummi på sådant sätt att en jämn tjockleksökning erhålls från handtaget till batongens spets. Vid handtaget ska gummitjockleken vara minst 4 mm (från stålröret) och vid batongens tjockaste del minst 10 mm.
3. Handrem av nylonband.
4. Bärbygel av rostfritt stål 18/8.
5. Uniformsknapp av förgylld metall med horisontellt gående räfflor på konvex mätterad botten med upphöjd polerad kant.

2. Teknisk beskrivning av expanderbarbatong för ordningsvakt

Ordningsvakt får när han eller hon tjänstgör endast bära och använda expanderbar batong med egenskaper enligt följande.

2.1 Allmänt

Den expanderbara batongen ska hålla en mycket hög kvalitet. Kraven i avsnitt 1.3 och 1.4 är minimikrav.

Batongen ska kunna användas vid skiftande temperaturer och klimatförhållanden och ska kunna användas vid såväl högfrekvent som lågfrekvent mångårig användning utan att driftstörningar uppstår eller att batongen eller dess ingående delar börjar rosta.

Batongen ska ej ha skarpa kanter eller ha en konstruktion som kan orsaka oavsiktliga personskador.

Batongen ska vara användarvänlig och ha en greppyta som är tillverkad i ett antihalksäkert material.

Greppytan ska vara tillverkad på ett sådant sätt att den ej upplevs som svettframkallande.

Batongens greppyta (gummimaterial eller dylikt) ska vara fastsatt på sådant sätt att det inte kan glida eller lossna utan användande av verktyg. Greppytan bör dock gå att byta ut.

Batongen ska vara enkel att fälla ut och fälla ihop. Batongen ska vara konstruerad på sådant sätt att den håller sig kvar i infällt respektive utfällt läge tills användaren önskar annat.

Batongen ska ha svart ytbeläggning. Ytbeläggningen ska vara så slitstark att den tål en flerårig nötning och bör kunna motstå skador som kan uppstå om batongen tappas från cirka 1 meters höjd vid upprepade tillfällen i hårt underlag.

2.2 Detaljkrav

Batongen ska vara tillverkad av stål och får vara högst 26” i utfällt läge.

Batongen ska vara konstruerad på sådant sätt att ytterspetsen har en väl avrundad form och har en större diameter än batongens angränsande sista sektion i form av en kula, cylinder eller liknande.

2.3 Miljötålighet

Batongen ska utan prestandanedläggning klara de miljöer den möter i sin applikation i hela Sverige. Batongen ska oförpackad och i ett operativt läge tåla miljöer som motsvarar användning i utomhusmiljö.

Detta betyder att batongen utan prestandanedläggning, ska kunna användas i temperaturer mellan -25 och $+40$ °C. Batongen ska tåla lagring och transport i temperaturer mellan -40 och $+70$ °C med bibehållen funktion. Batongen ska tåla nedsmutsning, oljespill, is, saltvatten etc.

I övrigt ska batongen utan prestandanedläggning motstå miljötålighetsprovning enligt avsnitten 1.3.1.- 1.3.3.

2.3.1 Saltimmeprovning

Provningsen ska utföras enligt IEC 68-2-52 test Kb, 3 cykler. Batongen ska uppfylla kraven enligt ISO 4540, R8 (angripen area: 0,1 - 0,25 % av totalyta).

2.3.2 Temperatur, värme

Batongen ska klara +40 °C i 16 timmar.

Provningsen ska utföras enligt IEC 68-2-2, test Bd.

Batongen ska minst 200 gånger expanderas respektive fällas ihop före, efter och under provning.

2.3.3 Temperatur, kyla

Batongen ska klara -25 °C i 16 timmar.

Provningsen ska utföras enligt IEC 68-2-1, test Ad.

Batongen ska minst 20 gånger expanderas respektive fällas ihop före, efter och under provning.

2.4 Mekanisk provning

Definition:

1. Fbp = elastiska böjkraften
2. Fbm = maximala böjkraften
3. Fdm = maximala dragkraften
4. HV30 = hårdhet enligt Vickers HV30

2.4.1 Böjprovning

Böjprovningen ska utföras som en trepunkts böjprovning med provuppställning enligt figur A2 över två olika tvärsnitt av batongen:

Yttersektion, se definition i figur A1.

Övergång mellan yttersektion och centrumsektion, se definition i figur A1.

Dimensionerna i provuppställningen ska vara enligt nedan:

Diameter stödrulle	= 20 ± 1 mm
Diameter belastningsrulle	= 10 ± 0,5 mm
Stödavstånd, centrumavstånd - stödrullar	= 100 ± 1 mm

Belastningsrullen ska placeras på halva stödavståndet.

Vid provning över tvärsnitt 2 ska provföremålet placeras så att belastningsrullens centrum är 5 mm in på centrumsektionen från övergången mellan yttersektionen och centrumsektionen.

Den elastiska böjkraften, F_{bp} , beräknas som kraften vid skärningen mellan kraftförskjutningskurvan och en parallell förskjuten linje med samma lutning som den linjärelastiska delen av kraftförskjutningskurvan. Parallellförskjutningen, X , ska vara 1 mm. Den maximala böjkraften, F_{bm} , bestäms som maximum på kraften i kraftförskjutningskurvan.

Se även principskissen i figur A3.

2.4.2 Dragprovning

Dragprovning ska utföras enligt principskiss figur A4. Dragbelastningen påförs batongen genom förskjutning av ett rörligt mothåll fäst runt batongens spets. Handtaget fixeras vid övergången mellan handtaget och centrumsektionen med det fasta mothållet. Dragprovet ska fortskrida tills brott inträffar och den maximala dragkraften ska F_{dm} registreras.

2.4.3 Hårdhetsprovning

Hårdheten på batong med stålspets ska bestämmas enligt HV30 i SS 11 25 17 eller motsvarande standard som gäller i något annat land inom Europeiska unionen, Turkiet eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

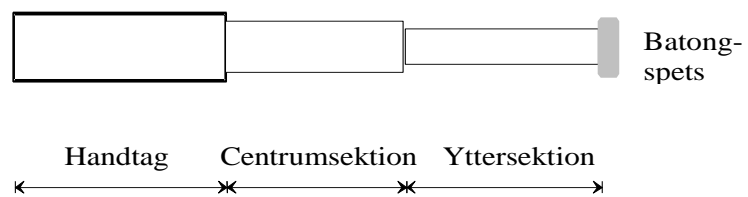
2.4.4 Godkännande kriterium

Kriterier för godkännande av expanderbar batonger enligt tabell 1.

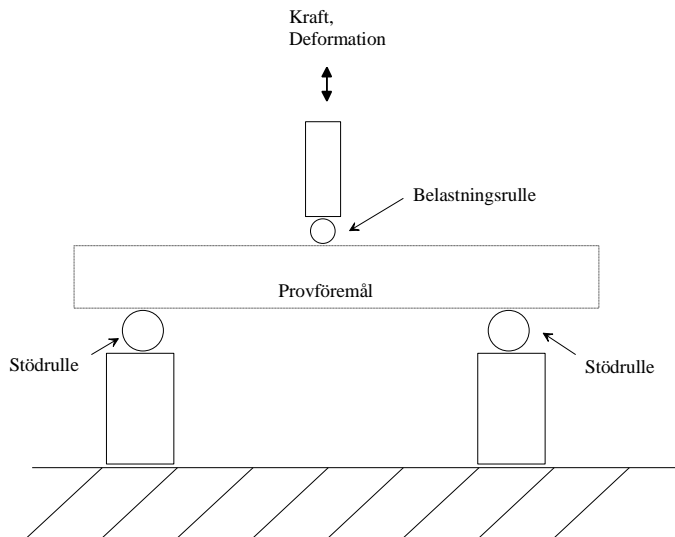
Tabell 1

Provningsmetod	Storhet	Godkännande kriterium
Böjprovning	F_{bp} , tvärsnitt 1	> 11,0 kN
	F_{bm} , tvärsnitt 1	> 1,5 kN
	F_{bp} , tvärsnitt 2	> 12,5 kN
	F_{bm} , tvärsnitt 2	> 15,0 kN
Dragprovning	F_{dm}	> 25,0 kN
Hårdhetsprovning	HV30	> 350

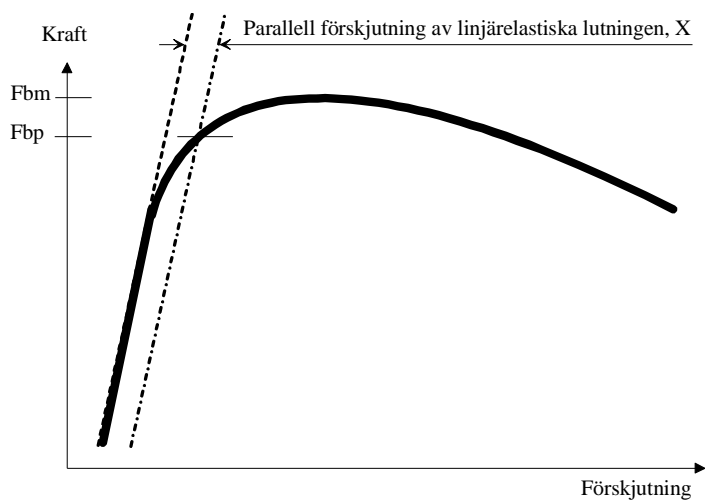
Figur A1.

Figur A2.

Figur A3.

Figur A4.

